

تعمیرات کابینہ 13

اگر تعداد افرادی که متولد می شوند بیشتر از افرادی که می میرند باشد، جمعیت افزایش می یابد

• در چه صورت جمعیت افزایش می یابد:

اگر تعداد افرادی که متولد می شوند کمتر از افرادی که می میرند باشد، جمعیت کاهش می یابد

• در چه صورت جمعیت کاهش می یابد:

در برخی کشورها مانند سوئیس، دانمارک تعداد زاد و ولدها کمتر از مرگ و میرها شده است. به این رشد، رشد منفی می گویند

• رشد منفی جمعیت:

الف) جمعیت یکسال تا ۲۵ سال (کودکان و نوجوانان و جوانان) ب) جمعیت ۲۶ تا ۶۵ سال (بزرگسالان) ج) بیشتر از ۶۵ سال (سالمنندان)

• جمعیت را به چه گروه های سنی تقسیم می کنند:

در این کشورها با کم شدن زاد و ولد، جمعیت جوان کاهش و تعداد سالمندان افزایش می یابد و جامعه از نیروی جوان که می تواند کار کند و با فعالیت های اقتصادی و آموختن علم به پیشرفت کشور کمک کند، محروم می شود

• وقتی رشد جمعیت منفی می شود کشورها با چه مشکلاتی روبرو می شوند:

علم را امضا کرد

مسئولیت سرشماری جمعیت را به عهده دارد .

مرکز آمار ایران

• در کشور ما

اطلاعات مختلف مربوط به جمعیت را جمع آوری و در کتاب ها یا نشریات الکترونیکی منتشر می کند .

• مرکز آمار ایران

به نسبت افرادی که در یک مکان زندگی می کنند تراکم جمعیت آن مکان می گویند

• تراکم جمعیت

برای محاسبه تراکم جمعیت یک منطقه، جمعیت آن منطقه را بر مساحت تقسیم می کنند

• تراکم جمعیت چگونه محاسبه می شود :

در نواحی داخلی ایران به دلیل کمبود بزرگتری، آب و هوای گرم و خشک و خاک های نامساعد و شور جمعیت بسیار کمی زندگی می کنند . مانند دشت لوت ، دشت کویر

• چرا نواحی داخلی ایران جمعیت بسیار کمی زندگی می کنند :

منطقه ی شهری تهران است - چون تهران پایتخت کشور است و در این شهر سازمان های مهم دولتی ، دانشگاه ها ، بیمارستان ها و صنایع زیاد متمرکز شده است

• پرجمعیت ترین و پرتراکم ترین ناحیه ی کشور ما :

تراکم جمعیت = تراکم

• دومین ناحیه ی پرتراکم در کشور ما: جلگه های کناره ی دریای خزر - به دلیل باران کافی و آب فراوان، هوای معتدل و خاک حاصلخیز

• افزایش جمعیت در ناحیه ی خوزستان به دلیل: بعضی از مناطق ایران به دلیل داشتن معادن و ذخایر، جمعیت زیادی را به خود جذب کرده اند مانند ناحیه ی خوزستان به دلیل داشتن منابع نفت و گاز

• چرا کوهپایه های البرز و زاگرس جمعیت زیادی را به خود جذب کرده است: به دلیل خاک حاصلخیز و بارندگی کافی

• یک جدول دو ستونه رسم کنید در یک ستون نام ناحیه و در ستون دیگر عوامل موثر بر پراکندگی جمعیت را بنویسید

نام ناحیه	میزان تراکم	عوامل موثر در پراکندگی جمعیت
منطقه ی شهری تهران	زیاد ✓	پاینتخت بودن، وجود سازمان های مهم دولتی، دانشگاه ها، بیمارستان ها
جلگه های کناره ی دریای خزر	زیاد ✓	باران کافی، آب فراوان، هوای معتدل و خاک حاصلخیز
دشت کویر و لوت	کم	کمبود بارش و آب و هوای گرم و خشک
استان خوزستان	زیاد ✓	داشتن منابع نفت و گاز

این بافت را در استان تهران
ایجاد تراکم ← کار و صنعت

تعمیرات و بازسازی

از این منابع برای تأمین غذا، پوشاک، وسایل زندگی، بخت و پز، رفت و آمد و همه نیازهای دیگر خود استفاده می کند

• انسان ها از منابع گوناگون:

باید راه های استفاده ی صحیح از منابع را یاد بگیریم

• برای جلوگیری از کاهش یا به خطر افتادن منابع:

از آب های سطحی (رودها) یا آب های زیر زمینی (چاه، چشمه، قنات) تأمین می شود

• به طور کلی آب مورد نیاز انسان از کجا تأمین می شود؟

رودها

هستند.

• یکی از منابع مهم تأمین آب شهرنشینان و روستاییان

زاگرس

و

البرز

سرچشمه می گیرند

• اغلب رودهای دائمی و پر آب ایران از کوه های

رودهای پر آب ایران چون از شیب های تند کوهستانی جاری می شوند قابل کشتیرانی نیستند و فقط در بخشی از رود کارون می توان کشتیرانی کرد

• چرا بیشتر رودهای ایران برای کشتیرانی مناسب نیستند؟

رودهای پر آبی که از کوه های البرز سرچشمه می گیرند و به دریای خزر می ریزند

حوضه آبریز دریای خزر ①

• سه حوضه ی آبریز ایران:

رودهایی که از کوه های زاگرس یا کوه های پراکنده داخلی سرچشمه می گیرند و به خلیج فارس و دریای عمان می ریزند

حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان ②

رودهایی که به دریاچه ها و باتلاق های داخلی یا زمین های اطراف خود نفوذ می کنند

حوضه آبریز داخلی ③

میزان مجاز مصرف آب برای یک فرد در شبانه روز ۱۵۰ لیتر تعیین شده است اما در ایران متوسط مصرف در شبانه روز ۲۵۰ تا ۳۰۰ لیتر است

• میزان مجاز مصرف آب برای یک فرد:

تغییر شیوه های زندگی

افزایش جمعیت

مصرف آب روز به روز بیشتر شده است.

در موقع حمام کردن یا مسواک زدن، شیر آب را باز نگذاریم چرا که در هنگام دوش گرفتن به طور متوسط هر دقیقه ۲۰ لیتر آب مصرف می شود

• مصرف درست آب:

شیرهای آب را همیشه باز دید و تعمیر کنیم تا چکه نکند

۱ زباله ها را در رودها و آب های جاری تریزیم ، از نظر دین اسلام آلوده کردن آب ها گناه است

۲ از مواد شوینده که ترکیبات شیمیایی دارند ، کمتر استفاده کنیم ، چون این مواد آب های زیر زمینی را آلوده می کنند

• - برای آلوده نکردن آب

۱ خاک ، لایه نازکی از پوسته ی زمین است که از خرد شدن سنگ ها پدید آمده است . خاک طی زمان طولانی با توجه به عواملی مانند سنگ ها ، آب ، دمای هوا و موجودات زنده یک منطقه تشکیل می شود

• - خاک چگونه تشکیل می شود؟

۲ در جلگه ها و اطراف رودها و برخی کوه پایه هر خاک حاصلخیزی وجود دارد که مواد آلی و معدنی مناسب دارند. اما خاک برخی مناطق مرکزی ، داخلی یا جنوبی کشور به علت وجود نمک یا آهک در خاک ، برای کشاورزی مناسب نیست .

• - مقایسه خاک جلگه ها با خاک مناطق مرکزی و جنوبی :

۱ مصرف بیش از حد مواد غذایی و کشت بی دربی یک محصول در زمین و استراحت ندادن به خاک

۲ قطع بوته ها و کندن درختان که موجب می شود خاک در اثر باد و باران راحت شسته می شود

۳ استفاده ی نامناسب و بی رویه از کودهای شیمیایی

۴ ایجاد ساختمان و جاده و کارخانه روی خاک های قابل کشت

۵ دکن زباله در خاک

• - چه عواملی موجب از بین رفتن خاک می شود؟

۶ - در کشور ما سازمان جنگل ها ، مراتع و آبخیزداری حفاظت از خاک را بر عهده دارد .

۷ سازمان جنگل ها ، مراتع و آبخیزداری

۸ حفاظت از خاک را بر عهده دارد .

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

سازمان جنگل ها ، مراتع و آبخیزداری

تعمیرات کابین 15

به کسانی که محل اقامت یا کار خود را به طرز موقت ترک می کنند و برای استراحت یا گردش و دیدن یا مطالعه ی مکان های تاریخی و طبیعی ، به سفر می روند گردشگر می گویند

• - گردشگر

ای پیامبر به بندگانش بگو در زمین سفر کنید تا از عاقبت کسانی که قبل از شما بودند آگاه شوید

• - خداوند در قرآن در باره ی سفر کردن چه می فرماید :

در گذشته تعداد کسانی که به مسافرت می رفتند بسیار کم بود اما با گذشت زمان ، تعداد گردشگران بیشتر شد ، به طوری که امروزه میلیون ها نفر از مردم جهان در ایام مختلف سال از جایی به جای دیگر سفر می کنند

• - گردشگری در گذشته و حال :

۱ مطالعه ی آثار تاریخی

۲ زیارت اماکن مقدس

۳ تفریح و استراحت

• - انواع گردشگری :

۴ طبیعت گردی

۵ بازدید از نمایشگاه ها یا گردهمایی های علمی

علاوه بر استراحت و تفریح با پدیده های زیبای طبیعی ، مکان های تاریخی و فرهنگی آشنا می شوند و چیزهای زیادی در باره مکان ها ، آداب و رسوم مردم مناطق مختلف یاد می گیرند

• اهمیت گردشگری :

شغل های مختلفی ایجاد می شود مثل هتل داری ، دفاتر فروش بلیط ، دفاتر حمل و نقل ، فروش صنایع دستی و غذاها و شیرینی های محلی

ایجاد شغل های جدید

• گردشگری نقش مهمی در افزایش **درآمد مردم** یک منطقه دارد .

• یکی از وسایل مهمی که باید برای گردشگری یا انجام هر نوع سفر از آن استفاده کرد **نقشه** است .

• چرا نقشه وسیله ی مهمی در گردشگری است ؟
نقشه ها به ما کمک می کنند تا مکان های جدید را بهتر پیدا کنیم ، سریع تر خود را به آنجا برسانیم ، بدون نقشه ممکن است مسیرها را اشتباه کنیم یا زمان زیادی برای پیدا کردن یک مکان صرف کنیم

• یکی دیگر از نقشه هایی که به هنگام سفر باید همراه داشته باشیم ، نقشه **راه ها** است .

• بر روی نقشه ی **راه ها** چه چیزهایی مشخص شده است؟

بر روی نقشه ی راه ها ، جاده های اصلی ، و فرعی و همچنین مکان های خدماتی چون رستوران ها ، تعمیرگاه ها ، پمپ بنزین ها ، نمازخانه ها و نظایر آن مشخص شده است

مرکز خرید - بیمارستان

تعمیرات و بازسازی

• سفرهای زیارتی به چه منظوری :
 سفرهای زیارتی به منظور زیارت مرقد امامان بزرگوار (ع) و استزاده ها و بازدید از مکان های مقدس انجام می گیرد

• مساجد از چه نظر مورد توجه گردشگران است:
 مساجد علاوه بر محل عبادت ، از نظر معماری زیبای اسلامی نیز مورد توجه گردشگران هستند

• کدام مساجد از نظر معماری زیبای اسلامی مورد توجه گردشگران هستند:
 مسجد امام و شیخ لطف اله در اصفهان ، مسجد جامع یزد ، مسجد گوهرشاد در مشهد

• مهم ترین قطب زیارتی کشور **مشهد** است .

• امام رضا (ع) :
 امام رضا (ع) فرزند موسی کاظم (ع) در سال ۱۴۸ هجری در شهر مدینه متولد شدند . آن حضرت در سی و پنج سالگی به امامت نائل گردیدند

• - بعضی از القاب امام رضا (ع) : **رضا - فاضل - صابر - زکی**

• - چرا مأمون امام رضا (ع) را به ولایتعهدی برگزید:

مأمون برای فریب مردم و ترس از شورش آنها و برای اینکه نشان بدهد به خاندان پیامبر (ص) علاقه دارد ، امام رضا (ع) را با احترام به خراسان آورد و به ولایتعهدی برگزید

• - چرا مأمون امام رضا را به شهادت رساند:

مأمون که می دید امام رضا (ع) از او اطاعت نمی کند و شرایط وی را نمی پذیرد و از طرف دیگر پیروان او هر روز بیشتر می شود ، دستور داد تا امام (ع) را مسموم به شهادت برسانند

• - سخن امام رضا (ع) در مورد صدقه:

صدقه بده ، هر چند کم باشد زیرا هر کار کوچکی که بنادقانه برای خدا انجام شود بزرگ است

• - حرم مطهر امام رضا (ع) و مجموعه آستان قدس رضوی علاوه بر

اهمیت زیارتی از نظر ہماری و تاریخی نیز اهمیت فراوانی دارند

• - در صحن های مطهر امام رضا (ع) آرامگاه کدام شخصیت های بزرگ علمی مذهبی

شیخ بیانی و علامه محمدتقی جعفری

• - در مجموعه آستان قدس رضوی کدام موزه ها :

موزه قرآن - موزه سکه - موزه صدف - موزه سلاح

در این موزه می توان به قرآن های نفیس که با خط مبارک ائمه اطهار بر روی پوست آهو نوشته شده ، اولین سنگ مرقد معلمبر امام رضا (ع) و سکه ها و کتیبه های نفیس اشاره کرد

• - از مهم ترین اشیای موجود در موزه مرکزی :

کاخ ها ، مساجد ، کاروانسراها ، حمام ها ، بازارها ، پل ها ، خانه های تاریخی و برج ها

• - از جمله آثار تاریخی ایران :

یکی از انواع گردشگری ، گردش و استراحت یا مطالعه و تحقیق در مکان های طبیعی چون کوه ها ، غارها ، چشمه های آب معدنی و بیابان ها و جنگل ها و پناهگاه های حیات وحش و روستاهای زیباست

• - طبیعت گردی :

سواحل شمال در کنار دریای خزر - ساحل دریای خزر ، جنگل های زیبا روی دامنه کوه ها ، مزارع برنج و روستاهایی که در دو طرف جاده هستند

• - از مراکز مهم گردشگری ایران در تابستان :

سواحل خلیج فارس و دریای عمان

• - از مراکز مهم گردشگری ایران در زمستان :

• - یکی از بنادر مهم و مراکز گردشگری در سواحل دریای عمان ، بندر **چابهار** است .

• - امروزه کشورها سعی می کنند برای گردش و استراحت در طبیعت طوری برنامه ریزی کنند که از آسیب رساندن به محیط زیست جلوگیری شود .

• - یکی از برنامه ها برای جلوگیری از آسیب رساندن به محیط زیست :

ایجاد پارک های ملی

• - در پارک های ملی چه مقرراتی حاکم است؟

بوته کنی ، چرای دام ها ، شکار و نظایر آن ممنوع است و محیط های امن طبیعی برای جانوران پدید آورده اند

تعمیرات و تعمیرات 17

لاشده

• میراث :

میراث یعنی ارث و هر چیزی که از گذشتگان و نیاکان و پدران به ما رسیده باشد

بخشی از چیزهایی که از گذشتگان برای ما به جای مانده است ، میراث فرهنگی است . میراث فرهنگی همه ی چیزهای ارزشمندی است که به فرهنگ یک ملت مربوط می شود

• میراث فرهنگی :

چیزهای مادی مثل ظرف ها ، سکه ها ، کتیبه ها ، فرش ها ، کتاب های قدیمی و بناهای تاریخی ، مساجد و امام زاده ها و چیزهای غیر مادی مثل اعتقادات ، زبان ، آداب و رسوم

• میراث فرهنگی شامل چه چیزهایی است :

از آنجا که ایران بایگاه تمدن های کهن ، قدیمی ترین سکونتگاه های بشری است ، دارای میراث فرهنگی بسیار زیاد است که بخشی از آن در موزه ها نگهداری می شود

• چرا ایران دارای میراث فرهنگی ایران بسیار زیاد است ؟

علم تاریخ عبارت است از مطالعه ی زندگی انسان ها در گذشته

• علم تاریخ :

آشنایی با گذشته به ما کمک می کند تا زمان حال را بهتر بفهمیم . ما از مطالعه ی رویدادها و زندگی مردمان گذشته می توانیم پند بگیریم و از تجربه های آنها در زندگی امروز استفاده کنیم

• آشنایی با گذشته به ما چه کمکی می کند :

①
②
③
④

مورخ: به کسانی که در باره ی زندگی انسان ها و رویدادهایی که در گذشته اتفاق افتاده مطالعه و تحقیق می کنند مورخ می گویند

• مورخان در مطالعات خود از چه منابعی استفاده می کنند؟

از منابع مختلفی مثل کتاب ها و نوشته ها یا کتیبه ها ، ابزار ها و وسایل زندگی بناها ، سکه ها ، سلاح ها ، سنگ نگاره ها و هر چیزی که از گذشته باقی مانده است ، استفاده می کنند

• مورخان در کار خود از یافته ها و نتایج مطالعات باستان شناسان استفاده می کنند .

باستان شناسان

• باستان شناسان ابتدا چه کارهایی انجام می دهند؟

ابتدا با مشاهده ی ویرانه ها و خرابه هر حدس میزنند که در یک منطقه ، آثار باستانی وجود دارد . سپس به جست و جو و حفاری در آن منطقه می پردازند . باستان شناسان با حوسله آثار موجود در دل خاک را بیرون می آورند و هنگامی که خاک ها را لایه برداری می کنند به هر شیئی که برخورد که می کنند ، معمولاً همان موقع از آن عکس و فیلم تهیه می کنند

• باستان شناسان در هر مرحله از چه ابزارهایی استفاده می کنند؟

در هر مرحله از ابزار خاصی استفاده می کنند ، از ابزارهای ساده مانند بیل و کلنگ تا میکروسکوپ و دوربین های مخصوص که با آنها لایه های درون خاک را مشاهده می کنند

• مورخان معمولاً کار خودشان را با پرسش هایی در باره گذشته آغاز می کنند .

گذشته

• در همه ی کشورها برای حفظ و نگهداری آثار تاریخی با ارزش و میراث فرهنگی ، مکان هایی به نام **موزه** وجود دارد

نگهداری آثار تاریخی

نمایش آثار، به طوری که مردم از چگونگی زندگی مردم در زمان های مختلف آشنا می شوند

موزه ها مکان های مناسبی برای افرادی هستند که در رشته های مختلف مثل تاریخ ، هنر ، معماری ، باستان شناسی و مطالعه می کنند

• موزه ها:

• در کشور ما یکی از مهم ترین سازمان هایی که حفاظت و نگهداری از میراث فرهنگی را به عهده دارد سازمان **میراث فرهنگی** است

• یکی از بخش های سازمان میراث فرهنگی **موزه ها** هستند:

موزه محل نگهداری اشیاء تاریخی است
کسب ارزش از هنر

تعمیرات و بازسازی 18

در این موزه مجسمه ها ، ظروف و ابزار و وسایلی از گذشته های بسیار دور ایران نگهداری می شود

• در موزه ی ایران باستان چه چیزهایی نگهداری می شود:

زیرا در این موزه آثار تاریخی به جا مانده از دوره ی قبل از اسلام ، می توان مشاهده کرد

• علت نام گذاری موزه ی ایران باستان:

چون ورود اسلام به ایران ، مهم ترین رویداد تاریخی کشور ما است .

• به چه جهت تاریخ ایران به دو دوره ی زمانی تقسیم کردند:

۱- تاریخ قبل از اسلام که به آن دوره ی ایران باستان می گویند

• تاریخ ایران به دو

دوره زمانی تقسیم شده :

۲- تاریخ دوره ی اسلامی که با سقوط حکومت ساسانیان و ورود اسلام به ایران آغاز شد و تاکنون ادامه دارد

ایران باستان یعنی
قبل از اسلام
نیمه مهم

• زندگی بشر در مراحل ابتدایی و پس از آن چگونه بود؟

۱- انسان ها از وسایل بسیار ساده استفاده می کردند

۲- زندگی از طریق گرد آوری خوراک و شکار حیوانات

۳- در جست و جوی شکار از جایی به جای دیگر می رفتند

۴- برای محافظت از خود در درون غارها به سر می بردند

۵- ابزارهای انسان های غارنشین سنگ بود

۶- کشاورزی را یاد گرفتند و حیوانات را اهلی کردند

۷- در کنار رودخانه ها خانه های دائمی ساختند

• به وجود آمدن اولین روستا:

کشاورزی موجب شد که انسان ها یکجانشین شدند. بدین ترتیب اولین روستاها در کنار رودهای پر آب و چشمه ها پدید آمدند

• در کدام نقاط ایران ظروف و وسایلی از زندگی مردم قدیم (یکجانشین):

۱- تپه ی سیلک در کاشان ۲- تپه ی حسن لو در آذربایجان غربی

• چرا انسان ها خط را اختراع کردند؟

انسان ها برای رسیدگی به کارها و نوشتن و محاسبه ی دادوستدهایشان خط را اختراع کردند

• شهرهای بزرگ چگونه پدید آمدند؟ و چگونه اداره می شدند؟

با گذشت زمان، جمعیت برخی سکونتگاه ها رو به افزایش گذاشت و شهرهای بزرگی پدید آمدند که به وسیله ی حکومتی اداره می شدند. آنها قوانین و مقرراتی برای خود وضع کرده اند

• نخستین تمدن های بشری چگونه به وجود آمدند

مردم شهرهای بزرگ در هنر و معماری و ساختن بناها پیشرفت زیادی کردند. بدین ترتیب نخستین تمدن های بشری به وجود آمدند

اولین تمدن

اولین شهر

۱- خط ۲- حکومت ۳- قوانین و مقررات ۴- عقاید مذهبی ۵- معماری ۶- شهرسازی و هنر ۶- مهارت در کارهای مختلف

• ویژگی های تمدن ها :

باستان شناسان در نزدیکی شهر زابل در استان سیستان و بلوچستان اشیایی پیدا کردند و با مطالعه بر روی آنها حدس زدند که حدود پنج هزار سال پیش تمدن بزرگی در این منطقه وجود داشته است. آنها با مطالعه و کاوش بیشتر دریافتند که این تمدن به طرز عجیبی از بین رفته است و به همین علت آنها این منطقه را شهر سوخته به معنی نابود شده نام گذاشتند.

• تمدن شهر سوخته :

معبد چغازنبیل که شهرت جهانی دارد در نزدیکی شوش است. این معبد با میلیون ها خشت و هزاران آجر ساخته شده و بر روی برخی آجرها با خط ایلامی، مطالبی نوشته شده است

• معبد چغازنبیل :

ایلامی ها حدود ۳ هزار سال در منطقه خوزستان (شوش) زندگی کرده و تمدن بزرگی را به وجود آورده بودند. آنها بر روی لوح های گلی قانون ایلامی را که پادشاهان ایلامی وضع کرده بودند ، می نوشتند که بعضی از این لوح ها تا به امروز باقی مانده است. خرابه های چغازنبیل مهم ترین اثر به جای مانده از تمدن ایلام است.

• تمدن ایلام :

خدایان متعددی مثل خدای خورشید و خدای آب و را پرستش می کردند و مجسمه هایی از این خدایان ساخته و در معابد خود قرار می دادند و آنها را می پرستیدند

• اعتقادات ایلامی ها :

حدود سیزده سال پیش باستانشناسان موفق شدند یکی از کهن ترین تمدن های شرق را در نزدیکی جیرفت کرمان (در کنار هلیل رود) شناسایی و از دل خاک بیرون کشند.

• تمدن جیرفت :

وسایل و ظروف سنگی و مفرغی با نقش جانوران ، زیگورات و کتیبه های آجری از جمله این اکتشافات است

• اکتشافات از تمدن جیرفت :

• تمدن در بین النهرین و در کنار رود نیل :

در منطقه ی بین النهرین تمدن های سومر ، بابل ، آشور و در کنار رود نیل تمدن مصر شکل گرفت

• زندگی اجتماعی که بر تمدن های قدیمی حاکم بود:

(الف) در زندگی و روابط اجتماعی آنها شرایط بدی حاکم بود (ب) فرمانروایان در کاخ های باشکوه به خوشگذرانی مشغول بودند و به مردم ظلم بسیار می کردند (ج) انسان ها به جای پرستش خداوند یکتا ، تورات و ماه یا بت ها را عبادت می کردند

در بین النهرین می زیستند .

حضرت **ابراهیم(ع)**

حضرت **نوح(ع)**

در زمان حکمرانی امپراتوری روم در فلسطین متولد شد .

حضرت **عیسی(ع)**

حضرت **موسی(ع)**

حضرت **یوسف(ع)**

• مأموریت پیامبران : همه ی پیامبران از جانب خداوند برای هدایت مردم برگزیده شدند . آنها با تاکمان سحر خود مبارزه می کردند و به فرمان خداوند از آنها می خواستند دست از ستم بردارند و به آیات خداوند بیندیشند و عمل کنند . به آنها گوشزد می کردند که خداوند بدکاران و ستمگران را نابود خواهد کرد و از مردم می خواستند تا با دوری از گناهان ، رفتار نیکو در پیش بگیرند و از ظالمان اطاعت نکنند

تعمیرات کابین 19

• آریایی ها: حدود چهار هزار سال پیش، مردمانی کوچ نشین که خود را آریایی می نامیدند از مناطق شمال دریای خزر به تدریج به سمت جنوب مهاجرت کردند

• سه قوم بزرگ آریایی ها: ۱- مادها ۲- پارت ها ۳- پارس ها

• قبایل ماد در شمال غرب ایران به صورت پراکنده زندگی می کردند و پراکنده زندگی کردن موجب شده بود که آنها ضعیف باشند و هر چند وقت یک بار همسایه های قدرتمندشان می کردند و چرا ضعیف شدند: مانند آشوری ها به آنها حمله کنند و اموالشان را به غارت ببرند

• دهیوک که بود و چگونه به عنوان فرمانروا انتخاب شد: در یکی از قبایل ماد، فردی به نام دهیوک زندگی می کرد که به دلیل خوش رفتاری و عدالت خواهی بین همه ی قبیله ها محبوبیت داشت. سرانجام سران قبایل تصمیم گرفتند او را به عنوان فرمانروا انتخاب کنند

• دهیوک کدام شهر را پایتخت خود قرارداد و چگونه قدرتمند شدند؟ دهیوک بر فراز تپه ای در شهر هگمتانه (همدان امروزی) قلعه ای ساخت و آنجا را به پایتختی خود انتخاب کرد. مادها به تدریج قدرتمند شدند و بر دشمنان خود غلبه کردند. بدین ترتیب اولین حکومت قدرتمند در ایران به دست مادها پایه گذاری شد

• رئیس یکی از قبایل پارس، فردی به نام هخامنش بود. بنیانگذار سلسله هخامنشیان کوروش بود که از نوادگان هخامنش بود.

X
سه

کوروش توانست آخرین پادشاه مادها را در جنگی شکست بدهد و حکومت مادها را سرنگون کند. کوروش در دوران حکومت خود پیروزی های زیادی به دست آورد. او به بابل (عراق) و لیدی (ترکیه امروزی) حمله کرد و قلمرو ایران را از خلیج فارس تا دریای مدیترانه گسترش داد

• کوروش چگونه به پادشاهی رسید و توانست قلمرو هخامنشیان را گسترش دهد؟

• رفتار کوروش با مردم: کوروش پادشاهی خردمند بود و با مردم سرزمین هایی که فتح می شد با نرمی و عدالت رفتار می کرد. مورخان این موضوع را از روی منشوری که از وی به جا مانده است دریافته اند

داریوش بزرگ است.

• بعد از کوروش، پادشاهان دیگری از هخامنشیان به سلطنت رسیدند که معروفترین آنها

او زمانی به سلطنت رسید که در بیشتر قلمرو هخامنشیان، شورش ها و نابسامانی هایی شکل گرفته بود. داریوش با عزم و اراده با شورشیان جنگید و آنها را شکست داد و موفق شد دوباره حکومت هخامنشیان را قدرتمند سازد

• مشکلات زمان داریوش و چگونه قدرتمند کردن حکومتش:

کوه بیستون حجاری کنند.

• داریوش دستور داد نقش برجسته ای به یاد پیروزی های او در جنگ با دشمنان بردامنه ی

زیرا در زمان کوروش و داریوش، قلمرو جغرافیایی هخامنشیان، بیشتر کشورهای مهم آن روز را در بر می گرفته است

• چرا از حکومت هخامنشی می توان به عنوان نخستین امپراتوری جهانی یاد کرد:

• در زمان هخامنشیان ، جنگ های متعددی بین **ایران** و **یونان** رخ داد .

حکومت هخامنشی ضعیف و ناتوان شده بود . اسکندر از این موقعیت استفاده کرد و یونانیان را به انتقام جویی از ایرانیان فرا خواند سپاهیان تحت فرمان او در چند جنگ ، سپاه هخامنشی را شکست دادند و ایران را فتح کردند .

• هنگامی که اسکندر مقدونی در **یونان** به قدرت رسید ، حکومت هخامنشی در وضعیتی بود :

• در نتیجه حمله اسکندر بسیاری از شهرهای ایران از جمله **تخت جمشید** به آتش کشیده شد .

اسکندر علاوه بر ایران ، مصر و قسمت هایی از هندوستان را تصرف کرد . او سرانجام در جوانی و در اوج کشورگشایی بر اثر بیماری درگذشت

• اسکندر چه سرزمین هایی را تصرف کرد ؟ و سرانجام او چه شد ؟

• پس از مرگ اسکندر ، ایران به دست **سلوکوس** یکی از سرداران او افتاد . وی سلسله ی **سلوکیان** را تأسیس کرد .

• رئیس یکی از قبایل پارتی ملقب به **اشک** یا **ارشک** بود .

رئیس یکی از قبایل پارتی ملقب به **اشک** یا **ارشک** با هدف مقابله با سلوکیان ، **بارتیان** دیگر اقوام ایرانی را متحد کرد . او با استفاده از اختلافات سلوکیان توانست قسمت هایی از ایران را آزاد کند . مورخان وی را مؤسس سلسله اشکانی می دانند

• اشک یا ارشک که بود و چه کرد :

جانشینان اشک به مبارزه با سلوکیان ادامه دادند و موفق شدند به تدریج سایر مناطق ایران را از زیر سلطه ی سلوکیان نجات دهند . به این ترتیب در زمان فرمانروایی مهرداد دوم ، حکومت اشکانی به امپراتوری قدرتمند تبدیل شد

• جانشینان اشک چه کردند ؟

تعمیرات کالمن 20

• در ایران باستان شیوه ی حکومت **پادشاهی** بود.

• شیوه ی حکومت در ایران باستان:
شاهان در ابتدای سلطنت در حضور بزرگان کشور، تاج گذاری می کردند و در کاخ بر تخت می نشستند. شاه قدرت مطلق داشت و همه باید از او فرمان می بردند. حکومت موروثی بود یعنی از پدر به پسر به ارث می رسید.

• شاهان ایران باستان خود را چگونه افرادی می دانستند؟
 شاهان ایران باستان خود را برگزیده ی آسمان و نماینده ی اهورامزدا می دانستند و معتقد بودند که به حکم او فرمان می رانند.

• چه زمانی و چه کسانی می توانستند شاه را برکنار کنند؟
 اگر شاه از مسیر قانون و عدالت منحرف شود حمایت اهورایی از او گرفته می شود و بزرگان و موبدان می توانستند شاه را عزل یا برکنار کنند.

• شاهان بر چه اموری نظارت داشتند؟
 شاهان بر امور اداری، نظامی و مذهبی فرمانروایی مطلق داشتند. آنها برای اداره ی کشور فرمان هایی صادر می کردند. این فرمان ها، قانون هایی بودند که باید در سراسر کشور اجرا می شدند و هیچ کس نباید از آنها سرپیچی می کرد.

• دولت های ایران باستان قلمرو وسیعی داشتند و بنابر این اداره امور کشور **شغل ها** و **مقام های مختلفی** به وجود آمده بود.

• زندگی شاهان در ایران باستان:
 زندگی شاهان هزینه ی زیادی داشت. گاهی آنها سدها خدمه را به کار می گرفتند. اینکه درآمدهای کشور چگونه خرج بشود بستگی به نظر شاهان داشت. مخارج سنگین دربار، از گرفتن مالیات از مردم تأمین می شد. اغلب شاهان به ثروت اندوزی می پرداختند و نه تنها به فکر آسایش مردم نبودند بلکه به آنها ظلم می کردند.

• از نخستین کسانی که تقسیم سرزمین به بخش های مختلف را ابداع کردند **ایرانیان** بودند.

• داریوش برای اداره بهتر کشور، آن را به چند قسمت تقسیم کرده بود و به هر قسمت چه می گفتند؟

به ۲۳ قسمت تقسیم کرد و به هر قسمت ایالت می گفتند. برای هر ایالت یک شهردان انتخاب می کردند

دستور می گرفت و موظف بود همه کارها را طبق نظر شاه انجام دهد.

پایتخت

یا **مرکز فرماندهی**

• به چه دلیل حکومت ایران باستان، سباه زیرا سرزمین ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی، همواره از شرق و غرب در معرض هجوم دشمنان بود. در غرب دولت های یونان و روم به قلمرو ایران دست اندازی می کردند.

و نیروی نظامی بزرگی به وجود آورده بودند؟

شاهان از دوره ی نوجوانی، آموزش های نظامی می دیدند و در بیشتر جنگ ها، خودشان فرماندهی جنگ را بر عهده می گرفتند

• شاهان از دوره ی نوجوانی چه آموزش هایی می دیدند

پایتخت حکومت‌ها در ایران باستان

پایتخت	نام حکومت
همدان (مگمتانه)	مادها
شوش (پایتخت زمستانی) همدان (پایتخت تابستانی) تخت جمشید بابل	هخامنشیان
سد دروازه (دامغان) و تیسفون	اشکانیان
تیسفون	ساسانیان

اشکانیان در تاریخ جهان به جنگاوری مشهور بودند و مهارت زیادی در سوار کاری و تیراندازی داشتند.

• اشکانیان (پارتیان) در تاریخ جهان به چه چیز مشهور بودند و در چه کارهایی مهارت داشتند؟

تشکیل سپاه جاویدان بود.

• یکی از ابتکارات بزرگ داریوش هخامنشی در زمینه تشکیل سپاه و فتنون نظامی

• سپاه جاویدان: تعداد افراد سپاه جاویدان ده هزار نفر بود که به گروه‌های ده نفره تقسیم می‌شد. به این سپاه، جاویدان یا همیشگی می‌گفتند

چون هر گاه یکی از افراد از بین می‌رفت یک فرد جنگاور دیگر که ذخیره بود جای او را می‌گرفت و تعداد آنان کاسته نمی‌شد

• چرا به این سپاه جاویدان می‌گفتند؟

تعمیرات کابین 21

خانواده

عالم نوید

خانواده

• در ایران باستان

هسته ی اولیه جامعه را تشکیل می دادند

ازدواج در نزد ایرانیان یک تکلیف دینی و پیمان مقدس بود. به همین دلیل اگر کسی عمداً از ازدواج سرباز می زد، گناهکار شمرده می شد. همچنین مردان زمانی می توانستند مقام و منصبی بگیرند که همسر داشته باشند

• ازدواج در نزد ایرانیان باستان:

حفظ امنیت خانواده

اجرای مراسم مذهبی

• وظایف پدر در ایران باستان:

معمولاً خویشاوندی و درون گروهی بود، یعنی اغلب سعی می کردند با افرادی از دودمان خود ازدواج کنند زیرا تا با آنها هم خون باشند و خصوصیات آن دودمان را حفظ کنند

• ازدواج معمولاً در ایران باستان چگونه بود؟

خانواده ها بیشتر مواد مورد نیاز خود چون خوراک و پوشاک و ابزار را خودشان در خانه تولید می کردند زنان در کنار مردان به نخ ریزی، پارچه بافی، قالی بافی و مشارکت در کشاورزی می پرداختند

• در ایران باستان خانواده ها مواد مورد نیاز خود را چگونه تأمین می کردند؟

خانواده ها مرکز تربیت و آموزش بودند و اصول و ارزش های اخلاقی چون راستگویی، امانت داری، میهن دوستی و وفای به عهد و پیمان را به اعضای خانواده ی خود می آموختند

• در ایران باستان خانواده ها چگونه مراکزی بودند؟

مهم

بیشترین جمعیت آن زمان را تشکیل می دادند.

کشاورزان

زندگی می کردند و

روستاها

• در دوره ایران باستان اغلب مردم در

• در ایران باستان شهرها بیشتر محل زندگی چه کسانی بود؟
 شهرها بیشتر محل زندگی شاهان و مأموران حکومت بود. علاوه بر مأموران حکومتی، صنعتگران، بازرگانان و پیشه‌وران نیز زندگی می‌کردند

• به وجود آمدن اختلاف طبقاتی در ایران باستان:
 با تشکیل امپراتوری‌های بزرگ و تمرکز قدرت و ثروت در دست شاهان و شاهزادگان و سایر مقام‌های حکومتی به تدریج اختلاف طبقاتی در جامعه به وجود آمد

شاه و شاهزادگان، روحانیون زرتشتی (موبدان)، فرماندهان نظامی و دبیران به عنوان اشراف و بزرگان شناخته می‌شدند.

بزرگان

• جامعه ساسانی به چند طبقه تقسیم می‌شد؟

پیشه‌وران، بازرگانان و کشاورزان، نیز عامه مردم محبوب می‌شدند

عامه مردم

در باره کهنه‌ساز

آنها زمین ها و ثروت های فراوان داشتند اما از پرداختن مالیات معاف بودند . از حق تحصیل و آموزش برخوردار بودند و خود را صاحب جان و مال مردم می دانستند

• - طبقه اشراف و بزرگان از چه امتیازاتی برخوردار بودند

شرایط تحصیل برای عامه مردم سخت و دشوار بود . بار سنگین مالیات بر دوش آنها بود و در جنگ ها ، سپاه پیاده نظام را تشکیل می دادند . اگر کسی از جنگ فرار می کرد به شدت مجازات می شد

• - در دوره ی ساسانی کشاورزان از چه حقوق اجتماعی محروم بودند؟

در جامعه طبقاتی ، رفتن از طبقه ای به طبقه ی دیگر بسیار سخت و تقریباً ناممکن بود . یعنی فرزند کشاورز می بایستی تا ابد کشاورز بماند . همچنان که اشراف زادگان همیشه در گروه اشراف می ماندند . افراد از طبقه محروم نمی توانستند با بزرگان ازدواج کنند

• - جامعه طبقاتی در دوره ساسانی چه ویژگی هایی داشت؟

ایرانی ها وقتی در کوچه به هم می رسیدند رو بوسی می کردند و اگر با یکدیگر تفاوت طبقاتی داشتند افراد عامی می بایستی در برابر اشراف و بزرگان زانو می زدند .

• - هرودوت در باره ایرانیان باستان چه نوشته است؟

شاهان و شاهزادگان زندگی پر تجملی داشتند و در کاخ ها به خوشگذرانی می پرداختند . برای مثال خسرو پرویز تاجی داشت که شماره نادی طلای خالص در آن به کار برده شده بود و مرواریدهای آن به اندازه تخم گنجشک بودند . خسرو پرویز شطرنجی داشت که مهره های آن از یاقوت و زمرد بودند و بر تختی می نشست که از عاج فیل درست شده بود و نرده های آن از طلا و نقره بود

• - در دوره ی ایران باستان ، شاهان و شاهزادگان چگونه زندگی داشتند؟

تعمیرات کابینہ 22

● در عصر باستان مردم سخت کوش ایران از **منابع محیطی** که در آن زندگی می کردند به خوبی بهره می گرفتند و انواع **فعالیت های اقتصادی** در این دوره گسترش یافته بود.

● - فلات ایران چگونه سرزمینی بود؟ **فلات ایران از نخستین سرزمین هایی بوده که کشاورزی پرورش دام در آن آغاز شده و حتی دانش و مهارت کشت و زرع از ایران به سرزمین های دیگر برده شده است**

● - در ایران باستان مهم ترین پیشه و وسیله ی معیشت **کشاورزی** بود.

● - فعالیت های کشاورزی در ایران باستان : **فعالیت های کشاورزی از طرف حکومت تشویق می شد . در دوره هخامنشیان یونانی ها از تلاش های شاهان پارس برای تشویق به کشاورزی حسرت می خوردند .**

● - مهم ترین محصول زراعی ایرانیان باستان چه بود ؟ و به چه جهت کارگاه های پنبه ریزی توسعه یافت ؟ **گندم و جو مهم ترین محصول زراعی بود . کشت پنبه در نواحی مستعد رواج داشت و به همین جهت کارگاه های پنبه ریزی توسعه یافت و پارچه های پنبه ای یکی از صادرات مهم بعضی از ایالات بود**

● - وضعیت صنعت در ایران باستان : **در بسیاری از مناطق ایران ، صنعت نیز گسترش پیدا کرد . تهیه پارچه های لطیف از پنبه ، ابریشم و پشم و تهیه شال های پشمی و حریر در کارگاه های مرو ، ری ، اهواز (شوشتر) رواج داشت . ایرانیان در پیشه ی تجاری ، آهنگری و ششه گری نیز پیشرفت کرده بود**

● - چند مورد از مشاغل ایران باستان : **ساختن اسباب و اثاثیه ی منزل ، شمشیر ابرارهای کشاورزی و ابزارهای جنگی مانند بازوبند و زره و نظایر آنها نیز از مشاغل آن دوره بود .**

● - به فرمان داریوش اول **جاده شاهی** ساخته شد .

در آن زمان امنیت در راه‌ها برقرار و کاروانسراهایی در فاصله‌های معین بنا گردیدند. در نتیجه این اقدامات تجارت رونق گرفت

• در نتیجه کدام اقدامات، در ایران باستان تجارت پیش از پیش رونق گرفت؟

• جاده ابریشم: جاده ابریشم راهی بود که چین و هند را در شرق، به اروپا در غرب متصل می‌کرد و بخشی از این جاده هم از خاک ایران عبور می‌کرد

• در زمان ایران باستان **ابریشم** ارزشمندترین و پرسودترین کالای تجاری بود که از **چین** به **ایران** و سرزمین‌های دیگر صادر می‌شد.

کالاهای گوناگون مانند سنگ‌های قیمتی، پارچه، قالی و محصولات کشاورزی بود

• ایران در دوره باستان صادرکننده‌ی چه کالاهایی بود؟

مخامنه

۱
۲
۲
۲

سرزمین‌های ایرانی در عهد باستان حلقه اتصال و ارتباط غرب و شرق دنیا به شمار می‌رفت. ایرانیان باستان در صدد بودند که از موقعیت سرزمین خود در حوزه اقتصاد و بازرگانی بهره‌برداری کنند. اولاً از عبور کالاهایی که از شرق به غرب می‌رفت و بالعکس، عوارض و حق ترانزیت دریافت می‌کردند؛ ثانیاً آنها ترجیح می‌دادند به جای صادرات مواد اولیه مثل ابریشم خام، کالاهایی ساخته شده یا منسوجات ابریشمی و ... که سود بیشتری به همراه داشت، صادر کنند.

- چرا ساسانیان مانع از ارتباط مستقیم تجاری میان چین و هند با روم (اروپا) می‌شدند و از این کار چه هدفی داشتند؟

رونق گرفت.

تجارت دریایی

روی آوردند. در دوران ساسانی،

تجارت دریایی

- ایرانیان باستان به سبب تجربه و مهارت در دریانوردی به

ضرب شد.

زریک

دریک

- در زمان هخامنشیان برای اولین بار به فرمان داریوش کبیر سکه‌ای زرین به نام

با ضرب سکه تجارت رونق پیدا کرد، به طوری که بازرگانان با داشتن پول می‌توانستند کالاهایی خریداری کنند و آنها را به قیمت بیشتر بفروشند

- ضرب سکه چه تأثیری در تجارت ایران باستان داشت؟

سکه‌های زرین فقط به فرمان و به نام پادشاهان ضرب می‌شد. حاکمان ایالت‌ها می‌توانستند با اجازه پادشاه فقط سکه‌های سیمین (نقره‌ای) یا (مسی) ضرب کنند

- چه کسانی می‌توانستند سکه ضرب کنند؟

• در ایران باستان، **مالیات** منبع اصلی درآمد حکومت ها بود که به صورت **نقدی** یا **جنسی** دریافت می شد.

• در ایران باستان مالیات چه گروه هایی پرداخت **بیشترین حجم مالیات را کشاورزان پرداخت می کردند**، دامداران به نسبت تعداد دام هایشان و بیشه وران و بازرگانان نیز به میزان کالا و خدماتیکه عرضه میکردند مالیات می دادند

• مالیات سرانه: نوع دیگری از مالیات به نام مالیات سرانه وجود داشت که فقط از عامه ی مردم وصول می شد و **بزرگان و اشراف از پرداخت آن معاف بودند**

• در چه صورت مالیات افزایش و در چه مواقعی بخشیده می شد؟ گاهی به دلیل خالی بودن خزانه، میزان مالیات ها را افزایش می دادند. البته در مواقعی نیز به سبب جلوگیری از شورش مردم و یا بروز خشکسالی، بخشش هایی صورت می گرفت

پرداخت حقوق به مأموران حکومتی

بخش زیادی از درآمد صرف جنگ با دشمنان می شد

درآمد خرج احداث، نگه داری و تعمیر آتشکده ها، کاروانسراها، قنات ها، سدها و .. می شد

مصارف شخصی شاه، شاهزادگان، درباریان و ساختن کاخ های مجلل می رسید

• درآمدهای حکومت:

تعمیرات و بازسازی 23

• در ایران باستان **تعلیمات مذهبی** نقش و تأثیر زیادی در زندگی فردی و اجتماعی داشت.

• اقوام آریایی کدام عناصر خلقت را مقدس می شمردند؟
اقوام آریایی برخی از عناصر خلقت مانند آب، آتش، خاک و باد را مقدس می شمردند و برای آنها خدایانی قائل بودند

• زرتشت پیامبر ایران باستان که قبل از سلسله ی مادها می زیست، در اندیشه ی اصلاح عقاید ایرانیان بر آمد. او مردم را به پرستش **اهورامزدا** خدای بزرگ دعوت کرد را به چه چیز دعوت می کرد؟

• در آیین زرتشت **اهورامزدا** منشأ تمام خیر و خوبی ها بود و همواره با اهریمن که بر چشمه ی شر و بدی ها به شمار می رفت، در حال مبارزه بود؟

• سفارش زرتشت به پیروان خود: **سفاش می کرد که به منظور یارز، اهورامزدا، اندارنیک، گنثار نیک و کردار نیک را سرمشق زندگی خود قرار دهند**

• پس از مرگ زرتشت پیروانش تعالیم او را در کتابی به نام **اوستا** گردآوری کردند.

• در دوره ی ساسانیان چه دین هایی رواج داشت؟
زرتشتی، مسیحی، یهودی، بودایی و مامی

• دیدگاه موبدان زرتشتی نسبت به دیگر ادیان:
موبدان زرتشتی با رواج و گسترش دین های دیگر در ایران مخالف بودند و نسبت به پیروان سایر ادیان سخت گیری می کردند

• در دوره ساسانیان دین **زرتشتی** دین رسمی کشور اعلام شد.

• غذای اصلی مردم در ایران باستان:

در آن دوره غذای اصلی مردم، غلات **خصوصاً گندم** و جو بود که آنها را آرد می کردند و با آن نان و انواع شیرینی ها را می پختند. علاوه بر نان از انواع گوشت حیوانات اهلی، گوشت پرندگان شکاری، تخم پرندگان، شیر بز و میوه ها و سبزیجات و شربت ها برای تغذیه استفاده می شد.

• در ایران باستان بعضی مواد غذایی مانند

روغن زیتون از یونان و **انویه** از هندوستان به ایران وارد می شده است.

• آداب غذا خوردن مردم ایران باستان:

با آداب خاصی سر سفره می نشستند. آنها سخن گفتن هنگام غذا خوردن را گناه می دانستند. شستن دست ها قبل و بعد از غذا خوردن و خواندن دعای نان در ابتدا و پایان غذا از نکاتی بود که آنها بر سر سفره رعایت می کردند.

• اطلاعات پوشاک ایران باستان: بیشتر آنچه که ما از پوشاک مردم آن دوره می دانیم مربوط به مجسمه ها و نقاشی ها یا تصویری به جا مانده از آن دوره است که بر روی سنگ ها، ظروف یا سکه ها نقش بسته اند.

مردان و زنان ایران باستان به پوشش بدن اهمیت می دادند داشتند و از برهنگی اجتناب می کردند

• ایرانیان باستان نسبت به پوشش بدن چه اعتقادی داشتند؟

شلوار

را طراحی کردند و پوشیدند .

• ایرانیان از نخستین کسانی بودند که

شلوار و بالا پوشش های آستین دار ، کلاه نمدی پوشاک اصلی مردان بود . زنان نیز از شلوار ، پیراهن های بلند و نوعی سرپند استفاده می کردند . لباس های ایرانی مورد توجه بزرگان و درباریان روم و یونان بود و اغلب سعی می کردند از طرح لباس های ایرانی تقلید کنند

• پوشاک ایرانیان در ایران باستان :

رستم (سهراب) ، سیاوش ، گرده آفرید و ... در ایران باستان سخن گفته است .

• فردوسی در کتاب شاهنامه از دلاوری اسطوره هایی چون

۱- سوار کاری ۲- تیراندازی ۳- راستگویی

• هرودوت نوشته است : ایرانیان به فرزندان خود سه چیز را می آموختند :

سوار کاری و تیراندازی و شکار از ورزش های مورد علاقه مردم آن دوره بوده و پرتاب سنگ یا فلاخن و نیزه و زوبین نیز رواج داشته است

• از ورزش های مورد علاقه مردم ایران باستان

چوگان بازی ورزشی است که ایرانیان باستان آن را ابداع کرده اند و سپس از ایران به سایر کشورها راه یافته است . در شاهنامه فردوسی به چوگان بازی اشاره شده است . در زمان هخامنشیان و ساسانیان این ورزش انجام می شده است . امروزه چوگان بازی یکی از ورزش های جهانی محسوب می شود

• ورزش چوگان در ایران باستان :

• - واژه ی جشن به چه معناست : **واژه ی جشن از نشت و نسنه اوستایی گرفته شده که به معنای پرستیدن و نیایش است**

• - جشن های ایران باستان با چه چیزهایی ارتباط **ارتباط زیادی با تغییر فصل ها و شروع و پایان کار کشاورزی داشتند.**

• - مهم ترین جشن های دوره ایران باستان : **جشن نوروز ، جشن سده و جشن مهرگان از مهم ترین جشن ها بود**

• - جشن نوروز در ایران باستان : **نوروز یکی از بزرگ ترین و با شکوه ترین جشن های ایران باستان بود که در آغاز فصل بهار برگزار می شده است . نوروز در نزد مردم آن زمان پیام آور نو شدن سال و رویش طبیعت و شروع فعالیت های کشاورزی بود.**

• - زمان پیدایش نوروز : **زمان پیدایش نوروز به درستی معلوم نیست اما در برخی از کتاب های کهن مانند شاهنامه فردوسی ، این جشن را به زمان تاج گذاری جمشید پادشاه اسطوره ای ایران نسبت می دهند. این جشن در زمان هخامنشیان در تخت جمشید برگزار می شد.**

تعمیرات و بازسازی 24 ساعته

جلوه هایی از شکوه و عظمت تمدن کهن ایران است .

دانش ، هنر و معماری

• پیشرفت های ایرانیان در

بوده است .

زبان و خط

• اساس گسترش ایرانیان در دانش ، هنر و معماری :

مردم این سرزمین بوده است .

زبان فارسی زبان گفتاری نوشتاری

• از هنگام استقرار اقوام آریایی در سرزمین ایران ،

• - زبان ایرانیان در دوره های مختلف :
 ۱- در دوره ی هخامنشیان : پارسی باستان - ۲- در دوره اشکانیان و ساسانیان : پارسی میانه یا پهلوی ۳- دوره اسلامی : فارسی دری

زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران فارسی است . اسناد و مکاتبات و متون رسمی و کتب درسی باید با این زبان و خط باشد ولی استفاده از زبان های محلی و قومی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان فارسی آزاد است

• اصل ۱۵ قانون اساسی در مورد زبان و خط مشترک مردم ایران :

• - خط ایرانیان در دوره های مختلف :
 در زمان هخامنشیان ، ایرانیان خط میخی را از اقوام بین النهرین اقتباس کردند و تغییرات زیادی در آن به وجود آوردند . در دوره های اشکانیان و ساسانیان خط پهلوی رایج بود

نوشته شده است .

خط میخی

و با

زبان فارسی

• - کتیبه های به جا مانده از دوره ی هخامنشیان در بیستون و تخت جمشید به

ساختن بناهای عظیم و محکم ، سدها ، پل ها ، ابزارها و وسایل مختلف زندگی که به دست ایرانیان ابداع شده ، نشان می دهد آنها با علوم گوناگونی چون ریاضی ، هندسه ، زمین شناسی و ... آشنا بوده اند

• چگونه درمی یابیم که ایرانیان در گذشته های دور با علوم مختلف آشنا بوده اند؟

چون برای فعالیت های کشاورزی که در فصول خاصی از سال انجام می گرفت بر تقویم نیاز داشتند ، تقویم خورشیدی (شمسی) را به وجود آوردند و سال را به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم کردند و پنج روز پایانی سال را جداگانه به حساب آوردند . این تقویم از کم نظیر ترین تقویم های دنیا است

• چرا ایرانیان باستان تقویم خورشیدی را به وجود آوردند؟

پزشک جراح ، پزشک معمولی ، پزشک دعا که با دعای مقدس باطن افراد را درمان می کند .

• در کتاب اوستا از سه نوع پزشک نام برده شده است

در دوره ی ساسانی ، شاپور ساسانی در شهر جندی شاپور (خوزستان کنونی) مدرسه و بیمارستانی تأسیس نمود که قدیمی ترین مدرسه ی پزشکی جهان به شمار می رود

• قدیمی ترین مدرسه ی پزشکی جهان :

علاوه بر پزشکی ، نجوم ، ریاضیات ، موسیقی ، شیمی (کیمیاگری) تدریس می شد .

• در مدرسه جندی شاپور

آنها در رشته های گوناگون چون سفالگری، پارچه بافی، قالی بافی، فلزکاری، چرم سازی، زرگری، کاشی کاری، سنگ بُری، حجاری، قلم زنی، منبت کاری، موسیقی، نقاشی و ... مهارت داشتند

• - صنعتگران و هنرمندان ایران باستان در چه رشته هایی مهارت داشتند؟

ایرانیان با توجه به شرایط آب و هوایی و مصالحی که در منطقه ی آنها بود خانه های خود را از سنگ، چوب و خشت می ساختند

• - ایرانیان باستان با توجه به شرایطی خانه های خود را می ساختند؟

• - برخی از بناها مانند **تخت جمشید** از نظر **معماری** و **وسعت و عظمت** شهرت جهانی دارند.

علاوه بر تخت جمشید، هگمتانه، پاسارگاد، تخت سلیمان، طاق بستان و طاق کسری

• - کدام بناهای باستانی پیشرفت ایرانیان را در معماری نشان می دهد؟

白 2015 年 12 月

سہ ماہیہ اخبارات کا جائزہ 13

۱ - کدام یک از رابطه‌های زیر برای محاسبه تراکم جمعیت یک منطقه صحیح نیست؟

① $\text{تراکم جمعیت} = \frac{\text{جمعیت}}{\text{مساحت}}$

② $\text{مساحت} \times \text{تراکم جمعیت} = \text{جمعیت}$

③ $\text{مساحت} = \frac{\text{جمعیت}}{\text{تراکم جمعیت}}$

④ $\text{جمعیت} \times \text{تراکم جمعیت} = \text{مساحت}$

۲- چه تعداد از موارد زیر در مورد جمعیت نادرست است؟

الف) اگر تعداد متولدین از تعداد فوت شدگان بیشتر باشد، جمعیت کاهش می‌یابد.

ب) محاسبه رشد جمعیت کشورها نشان می‌دهد در همه کشورها جمعیت در حال رشد است.

پ) در کشورهایی که دارای رشد جمعیت زیاد هستند، گروه کودکان و جوانان افزایش می‌یابد.

ت) جمعیت کشور پاکستان از ایران کمتر است.

④ یکی

③ ده

② سه

① چهار

۳- مراکز پرجمعیت ایران را به ترتیب نام ببرید.

- ۱- تهران
- ۲- مشهد خراسان
- ۳- قزوین

۴ - با توجه به نقش و راهنمای آن، ابتدا جمعیت کشورها را محاسبه کنید و سپس به ترتیب در جدول بنویسید.

رتبه	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
نام کشور	پاکستان	ترکیه - ایران							
جمعیت (میلیون نفر)	۲۴۲	۸۵							

(راهنما)

- ۵۰ میلیون نفر
- ۱۰ میلیون نفر
- ۱ میلیون نفر

آمار جمعیت کشورها بر اساس سال ۲۰۱۰ میلادی است

۵- با توجه به متن درس ۱۳ (جمعیت ایران)، جدولی با دو ستون رسم کنید در یک ستون نام ناحیه و در ستون دیگر عوامل مؤثر در پراکندگی جمعیت آن ناحیه را بنویسید.

عوامل مؤثر	ناحیه
بارندگی - ۴ بهار	۱) حبه غزلی
پایداری	۲) تهران
مکان سبز	۳) خوزستان
آب سرد	۴) مرکز خوزستان

۶- دربارهٔ پیامدهای هر یک از موقعیت‌های زیر توضیح دهید.

اگر فردی زباله‌ها را در آب رودخانه‌ای که از کنار روستا می‌گذرد، بریزد ...

آلودگی آب رودخانه
 -
 بیماری‌ها
 -
 در میان
 -
 لذت‌بخش
 -

اگر گروهی در هنگام مسافرت در یک فضای سبز کنار جاده توقف کنند و آنجا ناهار بخورند، سپس پلاستیک غذاها و بطری نوشابه و زباله‌ها را در آنجا رها کنند و بروند

منظره زیبا نبوده
آلودگی بسیار

اگر پسری تفنگ بادی را به پارک کوچک نزدیک خانه‌شان ببرد و به پرندگان شلیک کند،

- نابردن میران - اکردن میران

۷- در جمله زیر یک عبارت نادرست به کار رفته است، آن را تصحیح کنید.

کوهپایه‌های البرز و زاگرس به دلیل داشتن منابع نفت و گاز جمعیت زیادی رله‌به خود جلب کرده‌اند.

هزستان

۸ - کشورهای که رشد منفی جمعیت دارند با چه مشکلاتی روبه‌رو می‌شوند؟

کاهش جمعیت جوانان ← کاهش علم و پژوهش
 کاهش منابع انسانی

۹ - علت تراکم جمعیت در نواحی مانند خوزستان چیست؟ منابع و معادن نفت و گاز

۱۰ - تراکم جمعیت یعنی چه؟ و چگونه تراکم جمعیت یک منطقه را محاسبه می‌کنند؟

تعداد افراد در یک مکان در حال زندگی
 جمعیت
 تراکم جمعیت = تراکم / مساحت

سیدالاحسان
تاج الدین

۱ - درباره میزان مصرف آب کدام گزینه درست است؟

- ① مصرف آب از گذشته تا به امروز بیش تر شده است، ولی میانگین مصرف آب در ایران از میانگین های جهانی کم تر است.
- ② مصرف آب از گذشته تا به امروز کم تر شده است، ولی میانگین مصرف آب در ایران از میانگین های جهانی بیش تر است.
- ③ مصرف آب از گذشته تا به امروز بیش تر شده است، میانگین مصرف آب در ایران نیز از میانگین های جهانی بیش تر است.
- ④ مصرف آب از گذشته تا به امروز کم تر شده است، میانگین مصرف آب در ایران نیز از میانگین های جهانی کم تر است.

به چه علّت خاک برخی مناطق مرکزی، شرقی یا جنوبی کشور ایران برای کشاورزی مناسب نیست؟

- ① درجه حرارت بالا در این مناطق ② وجود مواد آلی و معدنی در خاک ③ دارا بودن هموس زیاد ④ وجود نمک یا آهک در خاک

مراد آلی ←

۳- رودهای ایران از نظر پهنی آب به سه حوضه آبریز تقسیم می‌شوند.

۴- با افزایش جمعیت و تغییر سبزه مصرف آب افزایش یافته است.

۵ - درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

- الف** استفاده بی‌رویه از کودهای شیمیایی موجب از بین رفتن خاک می‌شود. ✓
- ب** آب یک منبع مهم تأمین غذا است. *خاک*
- پ** در مناطق مرکزی و شرقی کشور هوموس خاک بسیار کم است. ✗
- ت** کوهپایه‌ها خاک‌های حاصل‌خیز دارند. ✓
- ث** میزان مجاز مصرف آب برای یک فرد در شبانه‌روز ۱۰۰ لیتر تعیین شده است. ✗ *۱۵۰*
- ج** میزان مصرف آب در طی زمان کاهش یافته است. *انزوا* ✗
- چ** سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری حفاظت از خاک را برعهده دارد. ✓

۶- چرا رودهای پرآب ایران قابل کشتیرانی نیستند؟
از کوه ماسر حریفی کمترند پس شب تندی دارند

۷- عوامل مؤثر در تشکیل خاک را نام ببرید.
سنگها - آب - هوا - مواد معدنی - زنده

۸- ده مورد از مواد غذایی را که در دو روز گذشته مصرف کرده‌اید بنویسید و در جدول علامت بزنید.

وابستگی به خاک		منبع		مواد غذایی که خورده‌ام
ندارد	دارد	حیوانی	گیاهی	
✓		✓		- شیر
	✓		✓	- چای
	✓		✓	-
				-
				-

۹- آیا در همه جای کشورمان خاک‌های حاصلخیز وجود دارد؟ چرا؟

۱۰- فرض کنید شما و دوستانتان در یک سازمان منابع طبیعی در یک ناحیه کار می‌کنید. عواملی را که موجب از بین رفتن یا آلودگی خاک می‌شود بنویسید و برای جلوگیری از هر کدام، یک یا چند پیشنهاد مطرح کنید.

کرد مهرایی
 خاک درخت
 همه الم دن زباله بر زمین

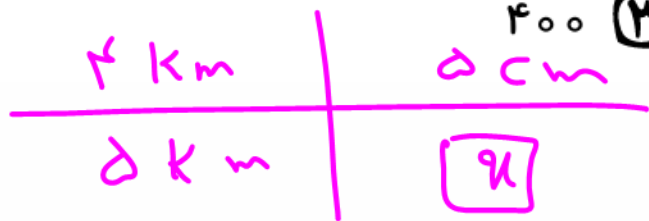
۱- استاده از کدر رسی
 ۲- بوته کتی
 ۳- زمین زباله

שקלא וטראקטאציעס 15

۱ - نقشه‌ای که فاصله چهار کیلومتری را پنج سانتی‌متر نشان می‌دهد، فاصله پنج کیلومتری را چند میلی‌متری نشان می‌دهد؟

۶,۲۵ (۴)

۴۰۰ (۳)

۶۲۵ (۲)

۶۲,۵ (۱)

$$\square = \frac{5 \times 5}{4} = \frac{25}{4} = 6,25 \text{ cm} \times 10 = 62,5 \text{ mm}$$

۲ - فاصله دو نقطه روی نقشه‌ای به مقیاس یک به ده هزار، ۴ سانتی‌متر است. فاصله این دو نقطه در طبیعت چند متر است؟

۴۰۰ (۴)

۴۰۰۰۰ (۳)

۲۵۰ (۲)

۲۵۰۰۰ (۱)

$$\frac{1}{10000} = 4 \text{ cm}$$

$$4 \times 10000 = 40000 \text{ m} = 40 \text{ km}$$

تبدیل به متر

۳- ایران مناظر طبیعی و آثار تاریخی فراوان دارد.

۴- وقتی گردشگری به ناحیه‌ای سفر می‌کند در آن جا سنگل‌ها مختلفی ایجاد می‌شود.

۵- با استفاده از مپا نقشه می‌توانید حساب کنید چقدر از جایی که می‌خواهید به آنجا سفر کنید فاصله دارید.

۶- گردشگران محل زندگی خود را به‌طور موقت ترک می‌کنند.

۷- توصیه قرآن به انسان‌ها در مورد سفر در آیه ۳۲ سوره روم چیست؟

۸- تعداد گردشگران در گذشته و حال را با هم مقایسه کنید.

بارج ←
میدین ←

۹- بر روی نقشه راه‌ها، چه مواردی مشخص شده است؟ کل اسرأت - و ستم‌ها

۱۰- درباره بوم گردی و تفاوت آن با دیگر انواع گردشگری توضیح دهید. اکتشاف ریدن
مسئله در مقابل میبازد

۱ - کدام مسجد باشکوه در مشهد است؟

① امام

② شیخ لطف‌الله

③ جمکران

④ گوهرشاد

۲ - کدام موزه در مجموعه آستان قدس رضوی وجود ندارد؟

① موزه قرآن

② موزه سکه

③ موزه نجوم

④ موزه سلاح

۳- برخی از بناها و میراث‌ها **عربان** هستند و باید از آنها محافظت کرد.

۴- مجموعه آستان قدس رضوی دارای چه امکاناتی است؟ **کتابخانه - صرزه - مهاباد - ...**

۵ - به عکس مقابل توجه کنید و بگویید:

الف) چرا چنین منظره‌ای به وجود آمده است؟ اگر در آمدن میوه از آن بار میوه‌ها زیاده
 ب) چه آسیب‌هایی ایجاد می‌شود؟ اگر در آمدن میوه از این زمین میوه‌ها زیاده
 پ) برای مقابله با این آسیب‌ها چه باید کرد؟ آموزش به فرزندان
 که دانش فصل زیاده

۶- مهم‌ترین مساجد از نظر معماری در ایران را نام ببرید. *مسجد ائمه (۴) - شیخ الحدیث الهی - کرمانشاه - مسجد جامع زاهد*

۷- کدام مساجد در ایران از نظر معماری مورد توجه گردشگران هستند؟ سه مورد را نام ببرید.

۸- طبیعت‌گردی شامل سفر به چه مناطقی است؟ *کره - عمار - کوه - جبل*

۹- آیا فکر می‌کنید در محل زندگی شما، آثار طبیعی و گردشگری یا صنایع دستی یا مکان‌های دیدنی وجود دارد که به اندازه کافی در کشور یا جهان، شناخته شده نیست؟ چه راه‌هایی برای شناساندن آنها به دیگران و همچنین برای حفظ و نگهداری آنها، به ذهنتان می‌رسد؟

در روستاهای دره‌ها آمده
با اندازه‌های کانال‌های فضای باز
آب‌ساز، گردشگران - هرگز -

۱۰- وظایف یک راهنمای تور محلی را شرح دهید.

- ۱- اهلایا کامن له مسئله
- ۲- و از خدمات → مدد
که ما فرمانه
- ۳- استاد از یک طال اوله
نیزین
- ۴- آشناس با زبان ر دستر لین

ספר האמת להגיס 16

۱۰- وظایف یک راهنمای تور محلی را شرح دهید.

- ۱- اهلایا - کافه لزمنه
- ۲- و از خدمات - مدد
که ما فرمایند
- ۳- استاذان که طلاله
نیزین
- ۴- آشنای با زبان اردستان

۱ - کدام عبارت دربارهٔ مورّخان نادرست است؟

- ① به کسانی که دربارهٔ زندگی انسان‌ها و رویدادهایی که در گذشته اتفاق افتاده است مطالعه و تحقیق می‌کنند، مورّخ می‌گویند. ✓
- ② مورّخان در مطالعات خود از منابع مختلفی مثل کتاب‌ها و نوشته‌ها یا کتیبه‌ها، ابزارها و وسایل زندگی استفاده می‌کنند. ✓
- ③ مورّخان سعی می‌کنند شواهد و مدارک به جای مانده را با دقت بررسی کنند تا به واقعیت آنچه در گذشته رخ داده است، پی ببرند. ✓
- ④ با توجه به خطّ زمان و قطعیت آثار به جای مانده از گذشته، مورّخان هرگز نظرات خود را دربارهٔ گذشته تغییر نمی‌دهند. ✗

آثار مزی

۲- در کدام گزینه نادرستی محتوایی است؟

۱) میراث، یعنی ارث و هر چیزی که از گذشتگان و نیاکان و پدران به ما رسیده باشد. همه آثاری که از گذشتگان برای ما به جای مانده است، «میراث فرهنگی» است.

۲) میراث فرهنگی ممکن است آثار مادی مثل ظرفها، سگه‌ها، کتیبه‌ها، فرش‌ها، کتاب‌های قدیمی و بناهای تاریخی، مساجد و امامزاده‌ها باشد. همچنین ممکن است چیزهای غیر مادی مثل اعتقادات، زبان و آداب و رسوم باشد که از گذشته به ما رسیده است.

۳) از آن جا که ایران جایگاه تمدن‌های کهن و یکی از قدیمی‌ترین سکونت‌گاه‌های بشری است، دارای میراث فرهنگی بسیار زیاد است که بخشی از آن در موزه‌ها نگهداری می‌شود.

۴) همان‌طور که نسل‌های قبل این میراث را حفظ کردند و به دست ما سپردند ما هم باید آن را حفظ کنیم و به آیندگان بسپاریم. میراث فرهنگی تنها به ما تعلق ندارد، پس همه باید در حفظ آن بکوشند.

۳- میراث فرهنگی همه آثار ارزشمندی است که به مردم یک ملت مربوط می شود.

۴- مکان حفظ و نگهداری آثار تاریخی با ارزش و میراث فرهنگی سازمان است.

۵- باستان شناسان در هر مرحله از کارشان از ابزار خاص استفاده می کنند.

۶- باستان شناسان چگونه آثار باستانی را پیدا می کنند؟
 خرابی ها در دیوارها حای باقی مانده از تمدن
 کتاب - راسان ما

۷- باستان شناسان در کار خود از چه ابزاری استفاده می کنند؟
 از ابزار ساده (بدون ولت) ^{سرد}
 آینه (سرد سردی های)

۸- چرا ایران دارای میراث فرهنگی بسیار زیاد و باارزشی است؟
 دارای گنجینه های فراخ از سلسله های
 اولیه است

۹- آیا می‌توانید تنها با استناد به شواهد و مدارک برجای مانده (یعنی یافته‌های باستان‌شناسان)، به واقعیت و احوال گذشتگان پی برد؟ چه راه‌هایی دیگری نیز وجود دارد؟

کتاب‌های تاریخ - آثار تاریخی - داستان‌ها - نثرها

۱۰- درباره هر یک از موضوعات زیر، پرسش‌های تاریخی طرح کنید. (نیازی نیست به پرسش‌ها پاسخ دهید.)

در مرز دره هفت ایران چه چیزها را می‌توان
 علت حمله اسکندر به ایران را بر
 ک ر ک

- الف** هنر و صنعت ایرانیان باستان
- ب** حمله اسکندر به ایران
- پ** سقوط سلسله ساسانیان

سہ ماہی اخبارات کا ایڈیشن 18

۱ - کدام تمدن قانون‌های وضع شده پادشاهان بر روی لوح‌های گلی می‌نوشتند؟

اسام

① ایلام ✓

② جیرفت ✓

③ شهر سوخته ✓

④ بپه سلیک ✓

۲ - وجود کدام مورد از ویژگی‌های تمدن‌ها نیست؟

① تقسیم کار ✓

② قوانین و مقررات ✓

③ حکومت ✓

④ زبان پیشرفته

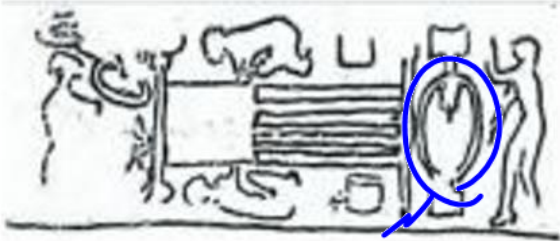
۳- به عقیده باستان‌شناسان یکی از قدیمی‌ترین خط‌های دنیا متعلق به تمدن سومری است.

۴- انسان‌های اولیه چگونه زندگی می‌کرده‌اند؟
 هزاران سال گردآوری دانه مکن س کار
شکار حیوانات

۵- تمدن‌های قدیم ایران باستان را نام ببرید.
 تمدن سومری - ایلام - شومرن

۶- چرا خداوند در زمان‌های مختلف پیامبرانی را فرستاده است؟
 راه هدایت مردم از گمراهی ربان از
 طبع و ستم‌ها

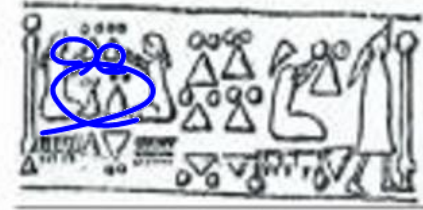
۷ - حدس بزنید هر کدام چه فعالیتی را نشان می دهد؟

رستایی

ساخت ابزار

نارزایی

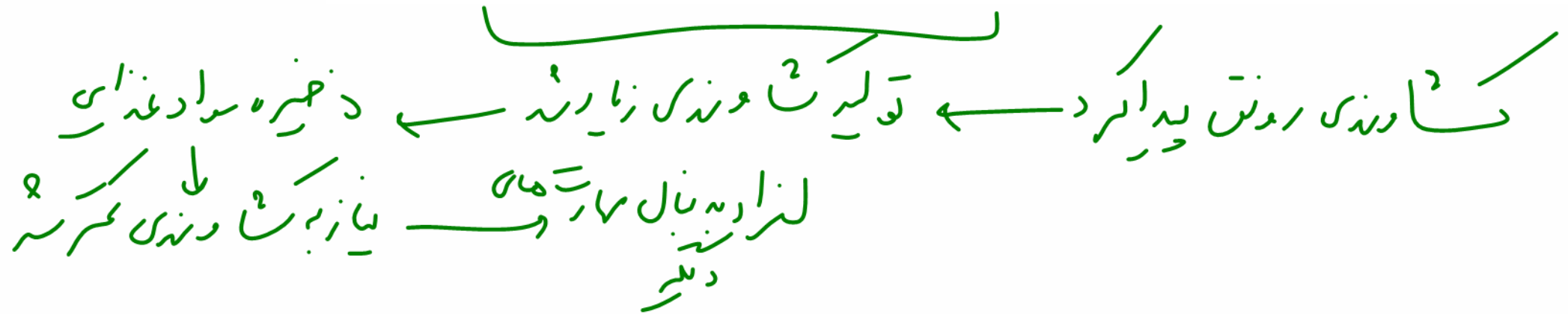
۸ - مهم ترین بناها و آثار معماری دوران ایران باستان در کدام شهرها ساخته شده اند؟ (شش مورد)

کتابخانه - هخامنش - پاسارگاد - جهرم - شیراز -

۹- شرایط اجتماعی و زندگی مردم پیش از ظهور پیامبران چگونه بود؟

- ۱- شرایط بدین عالم بود
 ۲- خلیفان مان به مردم
 ۳- بیت پرست و کفر اص مردم
 ۴-

۱۰- چه عاملی موجب شد که انسان‌ها مهارت‌های دیگری غیر از کشاورزی پیدا کنند؟

ספר האמת להגן 19

۱- در نتیجه ، بسیاری از شهرهای ایران از جمله تخت جمشید به آتش کشیده شد و در زمان فرمانروایی حکومت اشکانی به امپراتوری قدرتمندی تبدیل شد.

- ② حمله اسکندر - مهرداد دوم
- ④ حمله اسکندر - اردشیر بابکان

- ① انتقام جویی یونانیان از ایرانیان - مهرداد دوم
- ③ انتقام جویی یونانیان از ایرانیان - اردشیر بابکان

۲- چند تا از عبارتهای زیر صحیح است؟

- الف) قبایل ماد در غرب و جنوب غربی ایران به صورت پراکنده زندگی می کردند و همین امر موجب تضعیف آنها شده بود.
- ب) آخرین پادشاه مادها توسط کوروش شکست خورد و حکومت آنها سرنگون شد.
- پ) نقش برجسته ای که در دامنه کوه بیستون حجاری شده است، نماد پیروزی های کوروش در جنگ با دشمنان است.
- د) پس از مرگ اسکندر، ایران به دست سلوکیان افتاد.

④ چهار

③ سه

② دو

① یک

۳ - قلمرو کوروش از خلیج فارس تا دریا میر امتداد داشت.

۴ - با ورود اسلام ... به ایران دوره جدیدی از تاریخ ایران پایه گذاری گردید.

۵ - اشکانیان چندین قرن در برابر هجوم سپاه نیرومند روم ایستادند.

مادریها
پدریها
دانشگاهها

۶ - سه قوم بزرگ آریایی را نام ببرید.

۷- با توجه به نقشه قلمرو هخامنشیان، کدام یک از کشورهای امروزی، در زمان هخامنشیان جزء قلمرو ایران بودند؟

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

۸- به تصویر نقش برجسته بیستون دقت کنید. چرا شاهان دستور می دادند چنین نقش برجسته‌هایی روی سنگ‌ها کنده شود؟

۱- ایبا را از دو هنرت در این مردم
 ۲- نشان دادن عظمت و بزرگی قدرت

به بدت نظام طبقاتی در دوره ساسانیان - در پیفتن

سدرسی های دلفری به
 ست از ارباب ملانان در صفت های درسی

۹- حکومت ساسانیان چگونه از بین رفت؟

۱۰- نام حکومت‌های قدرتمند در ایران پیش از اسلام را به ترتیب بنویسید.

۱- مازما
۲- هخامنشیان
۳- اشکانیان
۴- ساسانیان

م

שקלא וטראקטא 20

۱ - سرزمین ایران در دوره باستان از کدام سمت مورد هجوم اقوام بیابان گرد بود؟

جنوب ④

غرب ③

شرق ② ✓

شمال ①

۲ - سلسله‌های هخامنشی در فاصله سال‌های (۵۵۹ - ۳۳۰ ق.م)، اشکانی (۲۴۷ ق.م - ۲۲۴ م) و ساسانی (۶۵۱ - ۲۲۴ م) حکومت می‌کردند. با توجه به آموخته‌های خود از کتاب، مشخص کنید کدام حکومت وسیع‌ترین قلمرو و کدام یک طولانی‌ترین حکومت را داشت؟

② ساسانی وسیع‌ترین قلمرو و هخامنشی طولانی‌ترین دوره حکومت

④ اشکانی وسیع‌ترین قلمرو و هخامنشی طولانی‌ترین دوره حکومت

① اشکانی وسیع‌ترین قلمرو و ساسانی طولانی‌ترین دوره حکومت

③ هخامنشی وسیع‌ترین قلمرو و اشکانی طولانی‌ترین دوره حکومت

۳ - شاهان در ابتدای سلطنت در حضور میزبانان کشور تاج گذاری می کردند.

۴ - چرا در ایران باستان برای اداره امور کشور شغلها و مقامهای مختلفی به وجود آمده بود؟ به دلیل رسد علم

۵ - چند شهر از دوره ایران باستان نام ببرید که در ایران امروز با همان نام قبلی یا نام دیگر وجود دارند.

نیابور - سرس - مرند - بهارا -

۲- منبع وسایل و قدرت‌ها برای بزرگ کردن کشور

۶- الف) چرا در زمان ایران باستان جنگ‌های بزرگی بین حکومت‌ها در می‌گرفت؟ هدف از لشکرکشی‌ها چه بود؟

ب) به نظر شما هدف از جنگ‌ها و لشکرکشی‌ها در جهان امروز چیست؟

استراتژی سده‌ها

برای منافع فرزندان راستان از منابع بر سران

۷- در آیین زرتشت چه چیزی منشأ تمام خیر و خوبی‌ها است؟ اهورا مزدا

۸- پارت‌ها (اشکانیان) از چه نظر در تاریخ جهان شهرت دارند؟ هخامنشیان - تیراندازی در سارگول

۹- چه کشورهایی در ۵۰ سال گذشته، بیشترین جنگ‌ها را به راه انداختند و میلیون‌ها انسان بی‌گناه را به هلاکت رسانده‌اند؟

آمریکا - اسرائیل - عربستان - ایران

۱۰- دربارهٔ ویژگی‌های اخلاقی و همچنین توانمندی‌های نظامی فرماندهٔ دلاور و قدرتمند ایرانی، سردار سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی که ناجوانمردانه توسط تروریست‌های جنایت‌کار آمریکایی ترور شد، توضیح دهید.

שאלות להגיש 21

۱ - چند تا از موارد زیر را در زندگی ایرانیان باستان می توان یافت؟

الف) چندهمسری ✓

ب) رسیدن شغل پدر به پسر ✓

ج) تربیت و آموزش در خانواده ✓

د) اهمیت بالای ازدواج ✓

ه) ازدواج خویشاوندی و درون گروهی ✓

و) ارزش خاص برای اولاد پسر ✓

① سه مورد

② چهار مورد

③ پنج مورد

④ هر شش مورد ✓

۲- به ترتیب کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی تکمیل می کند؟

در دوره ساسانیان گروه از پرداخت مالیات معاف بودند.
در دوران ایران باستان بیشترین جمعیت آن زمان را تشکیل می دادند.
..... در ایران باستان، هسته اولیه جامعه را تشکیل می داد.

پیشوران - کشاورزان - امنیت

④

کشاورزان - قبایل - پدر

③

دیوران - کشاورزان - خانواده

②

بزرگانان - قبایل - ازدواج

①

- ۳- در ایران باستان اگر کسی عمداً ازدواج نمی کرد، سزا شمرده می شد.
- ۴- شهرهای ساسانیان محل زندگی شاهان و پادشاهان بود.
- ۵- در ایران باستان، مردان زمانی می توانستند مقام و منصبی بگیرند که همه داشته باشند.
- ۶- جامعه ساسانی به دو طبقه ی بزرگان و عامه مردم تقسیم می شد.
- ۷- دوره ساسانی طبقات مختلف جانب جداگانه داشتند.

۸ - چرا در ایران باستان فرزند پسر ارزش خاصی داشت؟ پادشاهی از پدر به پسر ارث می‌برد

۹ - در ایران باستان، خانواده‌ها مواد مورد نیاز خود را چگونه تأمین می‌کردند؟ در درون خانواده قهر

۱۰ - خانواده در ایران باستان، کدام نیازها را تأمین می‌کرد؟ همه نیازها فرزندان، پوشاک را می‌ساختند

سہ ماہی اعلیٰ ترین کونسل 22

۱- در دوره هخامنشیان، یونانی‌ها از کدام کار پادشاهان ایرانی حسرت می‌خوردند؟

① علاقه به علم و دانش

② ساختن راه

③ ضرب سکه

④ تشویق به کشاورزی

۲- حکومت ساسانی مانع از ارتباط مستقیم تجاری کدام حکومت‌ها می‌شد؟

① روم و هند

② هند و ژاپن

③ چین و روم

④ یونان و هند

ایران

۳- در دوره ساسانی ارابه ساخت ایران به ظرافت و زیبایی مشهور بود.

۴ - درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف

پادشاهان یونان، مردم را به کشاورزی تشویق می‌کردند.

ب

بخشی از مالیات‌ها در احداث و نگهداری آتشکده‌ها در دوران ساسانیان صرف می‌شد. ✓

پ

حاکمان ایالت‌ها قدرت داشتند سکه ضرب کنند.

ت

سکه‌های سیمین از فلز نقره ساخته می‌شدند. ✓

ث

هخامنشیان مانع تجارت مستقیم چین و اروپا می‌شدند. ✓

ج

ساسانیان تمایل داشتند ابریشم خام در روم تبدیل به پارچه شود.

چ

ایرانیان باستان در دریانوردی مهارت و تجربه داشتند. ✓

۵- کارگاه‌های پنبه‌ریسی در ایران باستان چطور شکل گرفت؟

۶- نتیجه اقدامات داریوش چه بود؟ روشنی صرف رنجار و ربا بزرگان

۷- درآمد حکومت در ایران باستان در چه اموری مصرف می‌شد؟
 ۱- نهادها ۲- معرفین کاخ پارس
 ۳- شمارگانان ۴- کاروانسرا

۸- چرا ساسانیان مانع از ارتباط مستقیم تجاری میان چین با روم (اروپا) می‌شدند؟
این ایجاد روشن و درآمد در کشور

۹- درآمدهای حکومتی در ایران باستان صرف چه کارهایی می‌شد؟

۱۰- الف) چند نمونه از مالیات‌هایی را که افراد خانواده یا فامیل پرداخت می‌کنند، بنویسید.

ب) دادن مالیات در ایران کنونی چه فرقی با پرداختن مالیات در ایران باستان دارد و برای چه مواردی هزینه می‌شود؟

سہ ماہیہ لائبریری 23

۱- ایرانیان باستان برای آرد کردن غلات را ابداع کردند.

④ چرخ

③ آسیاب آبی

② ارابه

① آسیاب بادی

۲- کدام یک از موارد زیر در مورد خانواده‌های ایران باستان صحیح نیست؟

① بیشترین نیازشان را خود تولید می‌کردند.

③ چند همسری وجود داشت.

② مرکز تربیت و آموزش بودند.

④ ازدواج‌ها خویشاوندی و درون‌گروهی نبودند.

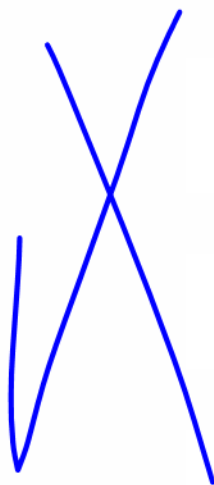
۳- در ایران باستان تعلیمات مردم ... نقش زیادی زندگی اجتماعی و فردی داشت.

۴- در شاهنامه فردوسی به چوپان ... بازی اشاره شده است.

۵- شاهنامه فردوسی جشن نوروز را به زمان تاج گذاری خسرو ... نسبت می دهد.

۶- در هریک از روزهای عید نوروز طبقه ای از مردم ... به دیدار شاه می آمدند.

۷- واژه جشن از یشت اوستایی گرفته شده که به معنای سرسبز ... و نیایش است.

۸ - نوروز در نزد ایرانیان باستان، پیام آور چه بود؟

هرمان - سی - هوزی

۹ - کدام یک از ورزش‌های ایران باستان در جهان امروز مرسوم است؟ چند مورد نام ببرید.

۱۰ - تعالیم زرتشت را بنویسید.

سہ ماہی اخبارات کا جائزہ 2014

۱ - کتیبه‌های به جا مانده از هخامنشیان در تخت جمشید و بیستون با چه زبانی نوشته شده است؟

① پهلوی

② فارسی دری

③ پارسی باستان

④ اوستایی

۲ - کدام اصل قانون اساسی، در مورد زبان و خط رسمی کشور است؟

① اصل ۱۴

② اصل ۵۴

③ اصل ۱۵

④ اصل ۷۰

۳ - تمدن‌های باستانی هم‌چون ^{ایرانی} صاحب خط بوده‌اند.

۴ - ایرانیان باستان با سنجش و تعیین ^و به خوبی آشنا بودند.

۵ - با تأسیس ^{امرا بزرگ} بزرگ، بناهای بزرگ هم‌چون کاخ‌ها ساخته شد.

مساب کردن - ارتباط با کردن - انجام امور اداری - رسیدن به کار

۷ - چه نیازهایی باعث اختراع خط شد؟ اگر خط نبود چه کمبودهایی در جوامع پدید می آمد؟

۸ - در کتاب اوستا از سه نوع پزشکی یاد شده است، آنها را نام ببرید. جراح - کرم - دعا

۹ - در مدرسه جندی شاپور علاوه بر پزشکی، چه علوم دیگری تدریس می شد؟ نجوم - ریاضی - کیمیا

۱۰ - صنعتگران و هنرمندان ایران باستان در چه رشته‌هایی مهارت داشتند؟ پتال - ساز - نرنگ
حجاری